

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžo/203/2015
Identifikačné číslo spisu: 1013201830
Dátum vydania rozhodnutia: 27.09.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Hargaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1013201830.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Hargaša a členiek senátu JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Moniky Válašikovej PhD., v právnej veci žalobcu: MAC TV s.r.o., so sídlom Brečtanová 1, 831 01 Bratislava, IČO: 00 618 322, právne zastúpený: Advokátska kancelária Bugala - Durček, s.r.o., so sídlom Drotárska cesta 102, 811 02 Bratislava, IČO: 36 731 544, proti žalovanému: Rada pre vysielanie a retransmisiu, Dobrovičova 8, 810 00 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. RL/025/2013 zo dňa 12.06.2013, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/242/2013-36 zo dňa 29.05.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/242/2013-36 zo dňa 29.05.2015 p o t v r d z u j e .

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného č. RL/025/2013 zo dňa 12.06.2013, ktorým žalovaný podľa § 64 ods. 1 písm. a) zák. č. 308/2000 Z.z. rozhodol o uložení sankcie - upozornenie na porušenia zákona za to, že žalobca porušil povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z. tým, že dňa 07.12.2012 o cca 12:00 hod. a cca 17:00 hod. odvysielal v rámci programov Noviny príspevok s názvom „Potreby dieťaťa na druhej kofaji" a dňa 08.12.2012 o cca 19:30 hod. v rámci programu Noviny príspevok s názvom „Ťažký život od narodenia", v ktorých došlo k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti. Krajský súd o náhrade trov konania rozhodol tak, že účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd z obsahu administratívneho spisu mal za preukázané, že v tejto veci správny orgán začal správne konanie, vedené pod č. 125-PLO/O-1058/2013, ktoré bolo žalobcovi riadne oznámené a doručené dňa 15.03.2013. V spise sa nachádza prepis/popis skutkového stavu v písomnej forme zo dňa 07.12.2012 a 08.12.2012. V spise sú založené aj výzvy a vyjadrenia k podkladom, ktoré tvoria predmet správneho konania. Z doložených podkladov súd zistil, že žalobca dňa 07.12.2012 o cca 12:00 hod. a

cca 17:00 hod. odvysielal v rámci programov Noviny príspevok s názvom „Potreby dieťaťa na druhej kofaji“ a dňa 08.12.2012 o cca 19:30 hod. v rámci programu Noviny príspevok s názvom „Ťažký život od narodenia“. V uvedených príspevkoch boli sprostredkované viaceré závažné tvrdenia ohľadom prístupu školy k maloletému Z., poukazujúce na skutočnosť, že maloletému Z. bolo povedané, aby „si zbalil svoje veci a zmizol do inej školy“ a že, následkom osobnej zaujatosti riaditeľa školy voči maloletého Z. „profesionálnej matke“ je skutočnosť, že dieťa bude musieť denne dochádzať do školy v Trnave, pričom stanovisko dotknutej strany k týmto skutočnostiam nebolo v príspevku sprostredkované, čím nebola zabezpečená objektívnosť a nestrannosť predmetných programov.

Dňa 12.06.2013 bola rozhodnutím Rady č. RL/025/2013 z dôvodu porušenia ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z. uložená žalobcovi sankcia - upozornenie na porušenie zákona. Podľa citovaného ustanovenia vysielateľ televíznej programovej služby je povinný zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a politicko-publicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru. Z rozhodnutia vyplýva, že podkladom pre rozhodnutie boli záznam vysielania programu, jeho prepis/popis a vyjadrenie účastníka konania.

V odôvodnení rozhodnutia žalovaný zotrval na názore, že žalobca má povinnosť zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov vo vysielaní zo záznamov ako aj moderovaných diskusiách, či v živom vysielaní. Nesúhlasil s názorom žalobcu, že by postupoval v rozpore so zákonom, pretože v zmysle zásad objektívnosti a nestrannosti bolo potrebné poskytnúť aj názory kritizovaných subjektov, za účelom vytvorenia si na predmetnú otázku vlastný názor. Vzhľadom na okolnosť, že názory kritizovaných subjektov v programe absentovali, došlo podľa žalovaného k porušeniu § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z.

Krajský súd dospel k záveru, že dôvody rozhodnutia žalovaného považuje za logické, vyúsťujúce zo skutkových zistení danej veci, Rada skutkové zistenia kvalifikovala správne, keď konštatovala, že predmetným skutkom boli naplnené znaky porušenia zákona podľa uvedeného zákonného ustanovenia. Odporca dostatočne a zrozumiteľne zdôvodnil svoje skutkové závery a správne úvahy, ktoré ho viedli k záveru uvedenému v preskúmanom rozhodnutí. Záver Rady súd považoval za určitý a zrozumiteľný. Z uvedených dôvodov napadnuté rozhodnutie žalovaného nie je možné považovať za nezrozumiteľné pre nedostatok dôvodov. Súčasne podľa názoru súdu sa Rada nedopustila v konaní takej vady, ktorá by mohla mať za následok nezákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Krajský súd dospel k záveru, že žalovaný v konaní dostatočne zistil skutkový stav veci, vyvodil z neho správne právne závery, ktoré náležite odôvodnil, vrátane voľnej úvahy, ktorá nevybočila z medzí prípustného správneho uváženia.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Namietal, že Rada svojím rozhodnutím a krajský súd napadnutým rozhodnutím zasiahli do jeho základného práva na spravodlivé súdne konanie, súdnu a inú právnu ochranu a práva na slobodu prejavu garantované Ústavou SR a Dohovorom, a to konkrétne ust. čl. 46 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 12 ods. 1 a čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy SR, ako aj čl. 6 ods. 1 a čl. 10 ods. 1 a ods. 2 Dohovoru v spojení s čl. 1 Dohovoru, nakoľko napadnuté rozhodnutie bolo vydané bez odôvodnenia a vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nedostatočne odôvodnili možnosť zásahu do práva žalobcu na slobodu prejavu a následne nesprávne právne vec posúdili, nakoľko uzavreli, že zásah do žalobcovho práva na slobodu prejavu bol vykonaný v súlade s ust. čl. 26 ods. 4 Ústavy SR a čl. 10 ods. 2 Dohovoru, tzn., že takýto zásah bol legálny, sledoval legitímny cieľ a bol proporcionálny k dosiahnutiu legitímneho cieľa. Taktiež krajský súd nereagoval na žalobcom predložený nález Ústavného súdu vo vyjadrení zo dňa 12.05.2015.

Žalobca uviedol, že z odôvodnenia rozhodnutia Rady a napadnutého rozhodnutia ako aj zo skutkového stavu veci je zrejmé, že Rada ako aj krajský súd obmedzili právo na slobodu prejavu žalobcu na základe „domnej“ ochrany práva verejnosti na „objektívne a nestranné“ informácie. Nakoľko predmetné ust.

Ústavy SR a Dohovoru neuvádzajú „zabezpečenie práva verejnosti na objektívne a nestranné informácie“ ako možný dôvod pre obmedzenie slobody prejavu, rozhodnutie Rady ako aj napadnuté rozhodnutie sú nezákonné a vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci. Rada i krajský súd ako legitímny cieľ identifikovali „právo verejnosti na objektívne a nestranné spravodajstvo“, ktoré však ako legitímny cieľ nie je možné uplatňovať, nakoľko netvorí ani jednu z limitačných klauzúl pre obmedzenie slobody prejavu. V tejto súvislosti žalobca poukázal na odôvodnenie Ústavného súdu SR vo vzťahu k uplatňovaniu § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní na ochranu „práva verejnosti“:

„Na tomto mieste ústavný súd, nadväzujúc na predchádzajúci bod, uvádza, že zákonné obmedzenie slobody prejavu médií požiadavkou na objektívne a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politickopublicistických programov a s tým spojenou právomocou rady pre vysielanie ukladať sankcie za porušenie tejto požiadavky nie je možné vyvodiť z ústavného práva jednotlivcov na prijímanie informácií (čl. 26 ods. 2 ústavy a čl. 10 ods. 1 dohovoru), keďže právo prijímať informácie zahŕňa právo prijímať informácie tak pravdivé, overiteľné a neutrálne, ako aj fiktívne, neoveriteľné, nepravdivé alebo pravdu skresľujúce či prezentujúce určitý svetonázor.“

„Z dôvodu celostného pohľadu a rozvoja ľudských práv treba ďalej uviesť, že je potrebné opätovne odmietnuť právny názor Rady pre vysielanie, ako aj všeobecných súdov, že výkon práva na slobodu prejavu sa v tomto prípade sťažovateľky dostal do kolízie s právom verejnosti na objektívne informácie. Ako už ústavný súd uviedol (pozri bod 61), právo prijímať informácie v zmysle čl. 26 ods. 2 ústavy a čl. 10 ods. 1 dohovoru zahŕňa právo prijímať informácie tak pravdivé, overiteľné (príčom povinnosť poskytovať pravdivé a overiteľné informácie sa vzťahuje na informovanie orgánov verejnej moci o svojej činnosti v zmysle čl. 26 ods. 5 ústavy) a neutrálne, ako aj fiktívne, neoveriteľné, nepravdivé alebo pravdu skresľujúce či prezentujúce určitý svetonázor. Právo na informácie v tomto prípade nie je referenčnou normou, ktorej ochranu, by bolo možné pomeriavať so slobodou prejavu vysielateľov, teda sťažovateľky. V tomto smere všeobecné súdy a Rada pre vysielanie aplikovali na sťažovateľkin prípad nesprávnu referenčnú ústavnú normu, v prospech domnejšej ochrany, ktorej všeobecné súdy zasiahli do slobody prejavu sťažovateľky konštatovaním porušenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní a aprobovaním uloženej sankcie. Slobodu prejavu sťažovateľky bolo možné obmedziť (zasiahnuť do rozhodnutia orgánu verejnej moci) iba v prípade kolízie s ochranou práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochranou verejného zdravia a mravnosti v zmysle čl. 26 ods. 4 ústavy alebo čl. 10 ods. 2 dohovoru.“ (nález Ústavného súdu SR, sp. zn. II. ÚS 307/2014 z 18.12.2014, body 61. a 72). Vzhľadom na uvedené žalobca konštatoval, že odvysielaná informácia „nebola spôsobilá svojou povahou aktivovať meritórne uvažovanie o objektívnosti a nestrannosti a už vôbec nie dostať sa do kolízie s konkrétnym verejným záujmom v zmysle čl. 26 ods. 4 ústavy alebo čl. 10 ods. 2 dohovoru, ktorého ochrana by si vyžadovala intervenciu štátu“ (nález Ústavného súdu SR, sp. zn. II. ÚS/307/2014 z 18.12.2014, body 61 a 72). Žalobca trval na svojej argumentácii, že obmedzenie slobody prejavu na základe rozhodnutia Rady a napadnutého rozhodnutia nebolo proporcionálne (nevyhnutné v demokratickej spoločnosti).

Na záver žalobca poukázal na závery Nálezu Ústavného súdu SR, sp. zn. II. ÚS/307/2014-45 z 18.12.2014, ktorý sa precízne vysporiadal s úlohou orgánov štátu (Rady a všeobecných súdov) vo vzťahu k posudzovaniu slobody prejavu z hľadiska požiadavky objektívnosti a nestrannosti a ktorý je najnovšou judikatúrou vo veci aplikácie § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní vo vzťahu k právu masmédií na slobodu prejavu.

Žalobca navrhol, aby najvyšší súd zrušil rozsudok krajského súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie a zároveň ho zaviazal v novom rozhodnutí rozhodnúť aj o trovách odvolacieho konania žalobcu.

K uvedenému žalovaný považoval za potrebné dodať, že pojmy objektívnosť, nestrannosť, názory a hodnotiace komentáre nie sú v zákone č. 308/2000 Z. z. ani v súvisiacich normatívnych právnych aktoch bližšie špecifikované alebo definované, a teda spadajú do kategórie neurčitých pojmov. Pre neurčité pojmy platí zásada, že je vo výlučnej kompetencii správneho orgánu v procese aplikácie práva, aby vymedzil ich obsah. Za hlavné kritéria objektivity sa vo všeobecnosti považujú: relevancia, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia.

K námietke žalobcu, že Rada zasiahla do jeho základného práva na spravodlivé súdne konanie, súdnu a inú právnu ochranu a práva na slobodu prejavu garantované Ústavou SR a Dohovorom, Rada poukázala najmä na s. 7 - 8 napadnutého rozsudku, kde sa krajský súd podrobne venoval otázkam odôvodnenia sporného rozhodnutia č. RL/025/2013, s ktorými sa Rada plne stotožnila.

Pokiaľ ide o žalobcom citovaný náleží Ústavného súdu č. II. ÚS/307/2014-45 z 18.12.2014, Rada sa stotožňuje s názorom žalobcu, že uvedené rozhodnutie ÚS prináša do určitej miery nový pohľad na uplatňovanie ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. (pohľad, ktorý však podľa názoru odporkyne vychádza v niektorých bodoch z nepresne stanovených premís). Zároveň je však na tomto mieste potrebné konštatovať, že vec, ktorou sa ÚS vo svojom náleze zaoberal, nie je možné skutkovo porovnávať s prípadom v prejednávanej veci. Predmetom uvedeného nálezu ÚS bolo rozhodnutie Rady týkajúce sa príspevku, kde sa konštatovalo porušenie objektívnosti a nestrannosti v prípade informácií o verejných činiteľoch, ktorí majú neporovnateľne širšie možnosti prístupu do médií, než má dotknutá strana v prejednávanej veci. Z tohto dôvodu nie je podľa žalovaného možné vztáhať závery ÚS vyjadrené v predmetom náleze v plnom rozsahu na prejednanú vec. Tiež je potrebné poukázať na to, že ÚS nerozhodol o pozastavení účinnosti § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.

Pokiaľ ide o námietky týkajúce sa legálnosti, legitimity a proporcionality napadnutého rozhodnutia, žalovaný poukázal na str. 8 - 9 rozhodnutia č. RL/025/2013 a na str. 10 - 13 svojho vyjadrenia k pôvodnej žalobe žalobcu, kde sa Rada k uvedeným otázkam v plnom rozsahu vyjadrila.

Žalovaný považoval dôvody na zrušenie odvolaním napadnutého rozhodnutia uvádzané žalobcom za neopodstatnené. Rada mala za to, že Krajský súd v Bratislave ako prvostupňový súd v dostatočnej miere zistil skutkový stav veci, na ktorý správne aplikoval relevantné ustanovenia zákona. Ďalej mal za to, že napadnutý rozsudok má všetky náležitosti ustanovené v príslušných ustanoveniach O.s.p., nevykazuje formálne ani logické nedostatky, je riadne odôvodnené a vychádza zo skutkového stavu zisteného v zmysle ustanovení zákona.

Žalovaný je presvedčený, že ako príslušný správny orgán v dostatočnej miere zistil skutkový stav veci, na ktorý správne aplikoval relevantné ustanovenia zákona. Ďalej mal za to, že jej rozhodnutie má všetky náležitosti ustanovené v § 47 zákona č. 71/1967 Zb., nevykazuje formálne ani logické nedostatky, je riadne a dostatočne odôvodnené a vychádza zo skutkového stavu zisteného v zmysle ustanovení správneho poriadku, že žalobca nebol na svojich právach ukrátený rozhodnutím ani postupom správneho orgánu, a že napadnuté rozhodnutie a postup žalovaného je v súlade so zákonom a navrhol, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Bratislave potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní podľa druhej hlavy piatej časti OSP postupoval podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol zrušený zákonom č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (§ 473), ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. júla 2016.

Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok, ktorý v § 492 ods. 2 ustanovil, že odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s vyššie uvedenými prechodnými ustanoveniami odvolací súd v predmetnej veci postupoval podľa doterajšieho predpisu, Občianskeho súdneho poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.), pričom deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.) a podľa § 250ja ods. 3 vety druhej O.s.p. a § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu v spojení s rozhodnutím správneho orgánu prvého stupňa a konanie im prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Odvolací súd dáva do pozornosti, že úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov § 247 a nasl. O.s.p.) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.). Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1).

Pri rozhodnutí, ktoré správny orgán vydal na základe zákonom povolenej voľnej úvahy (správne uváženie), preskúmava súd iba, či také rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Súd neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia (§ 245 ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 246c ods. 1, veta prvá O.s.p., pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd po vyhodnotení odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchytil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Senát odvolacieho súdu považuje právne posúdenie preskúmanej veci krajským súdom za správne a súladné so zákonom. Vzhľadom k tomu, aby najvyšší súd v preskúmanej veci nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe skutočnosti spolu s právnymi závermi krajského súdu, sa vo svojom odôvodnení obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia.

Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že napadnutým rozhodnutím žalovaný uložil žalobcovi „sankciu“ - upozornenie na porušenie zákona. Napriek tomu, že zákon č. 308/2000 Z.z. toto opatrenie vysielateľa formálne označuje ako sankciu, chýba v tomto prípade materiálny znak sankcie - ujma, ktorú spôsobuje v právnej sfére žalobcu. Toto opatrenie nespôsobuje vysielateľovi žiadnu materiálnu ujmu (napr. v podobe zaplatenia pokuty), ale ani nemateriálnu ujmu. Takéto rozhodnutie sa nevykonáva. Túto sankciu nie je možné prirovnávať ani k pokarhaniu, pretože pokarhanie vo svojom sémantickom význame v sebe zahŕňa odsúdenie takéhoto konania. Senát preto dospel k záveru, že nejde o sankciu v zmysle Ústavy SR ani Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej „Dohovor EŠLP“), na ktorú sa

vzťahuje princíp nullum crimen sine lege nulla poena sine lege.

Zásadnou právnou otázkou je, akú právnú funkciu plní upozornenie na porušenie zákona. Zo systematického výkladu ust. § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z.z. v spojení s § 64 ods. 2 prvá veta zák. č. 308/2000 Z.z., že písomné upozornenie na porušenie zákona je podmienkou na uloženie pokuty pri opakovanom porušení zákona. V rámci tohto opakovaného porušenia zákona sa vždy skúma i existencia porušenia právnej povinnosti a upozornenie na porušenie zákona ani nevytvára prekážku res iudicata na preskúmanie porušenej povinnosti v rozhodnutí o pokute. Tieto vzťahy právnych predpisov nasvedčujú tomu, že upozornenie na porušenie zákona má zabezpečiť včasnú transformáciu správnej úvahy Rady k vysielateľom v tom, čo Rada ako orgán dohľadu nad vysielaním považuje za nezabezpečenie objektívnosti a nestrannosti. Tento mechanizmus je nevyhnutný, pretože zákonom sa nedá vopred definovať objektívnosť a nestrannosť programov. Objektívnosť a nestrannosť môže byť vyhodnotená iba spätne, a to správnu úvahou Rady. Na vytváraní správnej úvahy Rady sa podieľajú jednotliví jej členovia. Najvyšší súd sa preto stotožnil s vyjadrením Rady, že skutkom, ktorým dôjde k porušeniu § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z. je až odvysielanie programu ako celku. Rada na takýto skutok vysielateľa upozorní a sankciu - pokutu je možné uložiť až potom, ako vysielateľ je upozornený na porušenie zákona.

V tejto súvislosti je nevyhnutné poukázať na ust. § 64 ods. 6 zák. č. 308/2000 Z.z., z ktorého vyplýva, že možnosť opravného prostriedku proti uloženej sankcii sa pripúšťa iba proti sankciám, ktoré prinášajú vysielateľovi ujmu (pozastavenie vysielania alebo poskytovania programu alebo jeho časti, pokuta, odňatie licencie). Súdny prieskum zákonnosti je v tých prípadoch zabezpečovaný prostredníctvom opravných prostriedkov podľa 3. hlavy piatej časti O.s.p. proti neprávoplatným rozhodnutiam. V dôsledku generálnej klauzuly pri žalobách podľa 2. hlavy piatej časti O.s.p. došlo k vytvoreniu nesprávnej súdnej praxe, ktorá viedla k tomu, že upozornenia na porušenia zákona sa prejedávajú v dvojstupňovom súdnom konaní, oproti jedноступňovému súdnemu konaniu o opravných prostriedkoch. Tieto skutočnosti vedú senát k záveru, že ani úmyslom zákonodarcu nebolo ustanoviť tu možnosť súdneho prieskumu a že nejde o sankciu v materiálnom zmysle Ústavy a Dohovoru ESLP.

Pokiaľ ide o vec samu, senát zastáva názor, že procesný postup Rady bol správny. Nestrannosť a objektívnosť v spravodajských programoch je zabezpečovaná ustálenou praxou Rady, ktorá dbá na dodržiavanie pravidiel, aby bola vždy daná možnosť vyjadriť sa dotknutej osobe a druhej strane. Nedodržanie tohto postupu znamená, že divák ako prijímateľ informácie nemá stanovisko dotknutej osoby. Ide pritom o všeobecnú zásadu objektívnosti označovanú aj ako „audiatur et altera pars“ [nech je vypočutá aj druhá strana]. V danom prípade nebolo vysielateľovi vytknuté a bránené, aby slobodne formuloval obsah príspevku, ale aby dal priestor na vyjadrenie i druhej, dotknutej strane. Ide pritom o vitálnu zásadu objektívnosti, ktorej narušenie môže byť v budúcnosti vysielateľmi zneužitá. Najvyšší súd rozhodnutie Rady považuje za súladné so zákonom, všeobecnými právnymi zásadami, s Ústavou SR i s Dohovorom ESLP. Je potrebné zdôrazniť, že upozornenie na porušenia zákona sa netýka a neplní funkciu k už odvysielanému programu, ale k druhovo rovnakým programom do budúcnosti. Týmto postupom Rada dáva na vedomie, že do budúcnosti bude považovať takýto postup za dôvod na uloženie sankcie, ide o tzv. „sankciu“ s perspektívnym účinkom.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že žalobcovi nepriznal ich náhradu, pretože nebol v tomto konaní úspešný a žalovanému z dôvodu, že podľa zákona na ich náhradu nemá zákonný nárok.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.